

- HONTI LÁSZLÓ 1997. Az ugor alapnyelv kérdéséhez. (Budapesti Finnugor Füzetek 7.) ELTE Finnugor Tanszék, Budapest.
- HONTI LÁSZLÓ 1999. Az obi-ugor konzonantizmus története. (Studia Uralo–Altaica, Supplementum 9.) JATE Finnugor Tanszék, Szeged.
- HONTI, LÁSZLÓ 2001. Hat die Lautgeschichte immer eine entscheidende Rolle in der historischen Morphologie? (Am Beispiel der uralischen Numerusbezeichnung) In: SEILENTHAL, T. szerk., *Congressus Nonus Internatinalis Fenno–Ugristarum*, 7. – 13. 8. 2000 Tartu, Pars IV.: *Dissertationes sectionum: Linguisitica I.* (Congressus Internationalis Fenno–Ugristarum 9.) Eesti Fenougristide Komitee, Tartu. 382–390.
- HONTI, LÁSZLÓ 2011. 'Ein-und-zwanzig' usw. im Detschen und im Slawischen. *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae* 56: 81–91.
- HONTI LÁSZLÓ 2012. Hangtörténeti észrevételek a magyar–török kapcsolatok ürügyén. *Magyar Nyelv* 108: 322–327.
- HONTI LÁSZLÓ 2013a. Emlékezés Kálmán Béla születésének centenáriuma alkalmából. [http://mta.hu/\[-\]i_osztaly_cikkei/emlekules-kalman-bela-szuletesenek-centenariuma-alkalmabol-131991](http://mta.hu/[-]i_osztaly_cikkei/emlekules-kalman-bela-szuletesenek-centenariuma-alkalmabol-131991)
- HONTI, LÁSZLÓ 2013b. Comments on Uralic Phonology *Acta Linguistica Hungarica* 60: 1–68.
- RÓNA-TAS, ANDRÁS – BERTA, ÁRPÁD 2011. *West Old Turkic: Turkic Loanwords in Hungarian*. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden.

BAKRÓ-NAGY MARIANNE
MTA Nyelvtudományi Intézet
Szegedi Tudományegyetem

Rozgonyiné Molnár Emma 80 éves

A Magyar Nyelvtudományi Társaság szegedi csoportja és a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszéke ünnepelni hívta az érdeklődőket: Rozgonyiné Molnár Emma tagtársunknak, a nyelvtudomány kandidátusának, nyugalmazott főiskolai tanárnak nyolcvanadik születésnapját köszöntöttük 2013. november 28-án.

A Kar dékánja, Marsi István meleg szavakkal köszöntötte a jubilánst, méltatta invenciózus egyéniségét, pontosságát, megbízhatóságát és kollegialitását. Azt a személyiséget értékelte benne, akitől egy-egy kolléga olykor többet várhatott, mint saját magától. Akinek a tanácsaira, segítségére bízást számíthatott tanszékvezető és pályakezdő, igazgató és ügyintéző, nemzetközi hírű kutató és első éves hallgató. – A tisztelgő előadást V. Raisz Rózsa tagtársunk tartotta *Szecceszio vagy impresszionizmus?* címmel. Az előadás utalhatott a jubiláns számos olyan elemzésére is, amelyek a szecceszio századvégi irodalmával foglalkoztak.

Rozgonyiné Molnár Emma első diplomáját a szegedi tanítóképzőben szerezte, s ennek nyomán Nógrád megyei kisiskolákban kezdte pályáját: ha szükség volt rá, szakórákon is helyettesítve a távol lévöket; a testneveléstől a matematikáig sokféle órán. A szegedi főiskolán hamarosan megszerezte magyar szakos általános iskolai tanári oklevelét (1952–1955), majd a bölcsészkaron középiskolai tanári diplomáját, s tanított általános és középiskolában. 1967-ben került a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára, s nyugdíjba vonulása után a mai napig óraadóként dolgozik.

A névkutató Inczeffi Géza tanszékére kerülve néhány éven belül központi feladatává vált a hangtan előadása és szemináriumának a vezetése. Ennek a diszciplináris oktatói feladata összekapcsolódott a hallgatók kutatás-módszertani képzésével, hiszen a tanul-

mányaik elején találkozott az elsőévesekkel. Következetes és precíz munkájával példát is mutatott a tanárjelölteknek, mind a téma didaktikai feldolgozásában, mind az elméleti háttér tisztázásában, mind a kidolgozás apró-cseprő gondoljaiban. Számos hallgató tekintette példaképének, s választotta a szakdolgozati témáját az ő irányításával. Az Országos Tudományos Diákköri Konferenciák első díjakkal és értékes helyezésekkel ismerték el az irányító tanári munkáját.

Csefkó Gyula, Nyíri Antal, Benkő László, Török Gábor és Békési Imre is ezen a magyar nyelvészeti tanszéken dolgozott, így a nap mint nap végzendő kutatómunka természetes igényt támasztott a belépő oktatóval szemben. Kutatásait Csokonai Vitéz Mihály szövegeinek stilisztikai megközelítésével kezdte (1970–1977), bölcsészdoktor lett (1972: Szólások és közmondások Csokonai műveiben), s következetes munkával jutott el a nyelvtudomány kandidátusa cím megszerzéséig (1984: A szólások és közmondások nyelvi és nyelvhasználati arculata). Tanulmányait magyar és német nyelven tette közzé (1971–2003). Nem felejtkezett el kisdíákjairól sem: Stilisztikai ábécé címmel a kedvelt tudományágának közérthető alapjait közvetítette nekik (1989, a szerzőtárs VASS LÁSZLÓ). Kutatásainak legfontosabb keretét évtizedeken keresztül a Szathmári István vezette stilisztikai kutatócsoport jelentette rendszeres és tervszerű munkával, ennek legfőbb eredménye önálló munkája, Szomoró Dezső regényének elemzése (Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002), majd szócikkei a 2008-ban megjelent Alakzatlexikon lapjain (Tinta Könyvkiadó). Ugyancsak jelentősek kutatásai a verbális és nonverbális jelek összetett szövegeinek körében, más munkákkal együtt a Szemiotikai Szövegatan húsz évében (1990–2010). Eredményeit örömmel közölte a Magyar Nyelv, a Magyar Nyelvőr is: kiemelhető a tanulmánya a hálódiaagram alkalmazásáról, ezzel megelőzte a hálózatelméleti megközelítés térhódítását. Az utóbbi másfél évtizedben Bolla Kálmán, majd A. Jászó Anna és Aczél Petra rendszeresen kért tőle elemzést a hallgatók retorikai munkáiról: Egyetemi Fonetikai Füzetek, A régi új retorika stb.

Tanárnő egyik kiemelkedő tevékenységi területe a Kazinczy-versenyekre való felkészítés. Annyi hallgató nyerte el a Kazinczy-érmet az ő hozzáértő és empatikus segítségével, irányítása révén, hogy egy tanteremben el sem férnének. Sőt: tanítványai között számosan neveltek Kazinczy-érmeseket, jó néhányan pedig a rádiós és televíziós műhelyek szép és tiszta beszédű, megbecsült munkatársai: Banner Géza, Barlay Tamás, Mucsányi János (Duna Televízió); Beslin Anita (Magyar Rádió) stb. Fontos és megbecsült személyisége a szép magyar beszéd mozgalmának: városi, megyei és országos versenyek zsűrijében számíthattak szakértelmére, pontos értékelésére. Az Édes anyanyelvünk rendezvényeire is mindig szakított időt, egyik kulcsszereplője volt a Nyelvünkben Élünk rendezvénysorozatának. Az anyanyelvi mozgalmak területén végzett munkájáért Kazinczy-díjat vehetett át (1989). 1988 óta Rozgonyiné Molnár Emma a középiskolások helyesírási versenyének egyik fő személyisége, több alkalommal zsűrielnöke; méltán nyerte el az Implom József-díjat (2008).

Oktatói kvalitásai kiemelték kollégái közül, s gyakorlati érzéke meg a teljes oktatási vertikum ismerete predesztinálta a Főiskola gyakorlati képzésének irányítására: másfél évtizedig vezette a tanárjelöltek gyakorló munkáját, három turnuson keresztül főigazgató-helyettesként; megszervezte és vezette a pedagógusok intenzív továbbképzését. Vezetői feladatait sosem hangzatos szólások, zajos események jellemezték. Tanárnő mindig az embereket irányító tanárjelölti személyiségre koncentrált, s az egyéni értékek hasznosítását célozta a tanulói közösség javára.

A Módszertani Közlemények című (több mint 50 éve megjelenő) didaktikai folyóirat szerkesztőjeként Rozgonyiné dr. Molnár Emma két évtizedet dolgozott. Jelentős a szerepe abban, hogy a fiatal kollégák eredményes publikációs tevékenységet fejthettek ki; s abban is, hogy a folyóirat a mai napig működhetik. Számos kötet gondos és figyelmes szerkesztője (DEME LÁSZLÓ, Nyelvünkről, használatáról, használóiról, 1994; Hipotézisek és realitások a lingvisztikában, 1996 – B. FEJES KATALINNA; Absztrakció és valóság. Békési Imre köszöntése, 1996 – GALGÓCZI LÁSZLÓVAL ÉS NAGY JÁNOSSEL).

Rozgonyiné dr. Molnár Emma tanár: hat évtizede fejti ki pedagógiai tevékenységét. Tanára az iskolába járó gyermekeknek, tanára a felsőoktatásban tanuló hallgatóknak, tanára a fiatal oktatóknak, tanára a stilsztika kutatóinak, tanára a Kazinczy-versenyeken indulóknak, tanára a középiskolai helyesírási versenyeknek, tanára a didaktikai folyóiratban publikáló kollégáinak. Alkotó életének hat évtizedét valóban a társadalomért, a fiatalok pályára állításáért áldozta. Sokoldalú és eredményes munkáját ismerték el többek között a Pro Iuventute (1979), a Kiváló Pedagógus (1988), az Apáczai Csere János-díj (1993) neki ítélésével.

Amikor 1993-ban zsűrielnöki megnyitót mondott az Implom József-versenyen, s Kölcsey Parainesisét idézte, szavai önvalomással értek fel: „az élet fő célja – tett; s tenni magában vagy másokkal együtt senkinek sem lehetetlen. Tehát tégy! S tégy minden jót, ami téled telik, s mindenütt, ahol alkalom nyílik, s hogy minél nagyobb sikerre tehess, lelkedet eszközökkel gazdagítani szüntelen igyekezzél” (in: NAGY L. JÁNOS szerk., Helyesírás és nyelvtudomány. Gyula, 1993. 19).

NAGY L. JÁNOS
Szegedi Tudományegyetem

Balogh Lajos 80 éves*

Kedves Lajos! Vannak dolgok, amik valóságos voltuk ellenére is teljesen valószínűtlennek tűnnek. Ilyen például, hogy most 80. születésnapodon köszönhetlek. Hiszen csak most volt..., ahogy szoktuk mondani. És tényleg most volt, amikor az Eötvös Collegium dialektológiai szakszemináriumára jártam Hozzád, aztán a Nyelvtudományi Intézetben a segítségedet kérhettem valahányszor elakadtam a Nyelvatlasz munkatérképeinek problematikus adatai között, amikor a térképrajzoló számára kellett kiírni kutatópontként minden lejegyzett szóalakot. De segítőkészségedről különben is sokat és sok éven át hallottam. Végh Jóska bácsi szájából számtalanszor hangzott el, különösen az intézeti keretek között „lófesztiválnak” becézett országos néprajzi és helynévgyűjtő mozgalommal összefüggő megyei rendezvények kapcsán a rád vonatkozó epiteton ornans: „Balogh Lajos az életem meghosszabbítója”.

Balogh Lajos életútján végigtekintve a nyelvjárással való foglalkozás biztos vezérfonalként követhető. Az, hogy ez az érdeklődés a kibocsátó nyugat-dunántúli szülőfalu, Bük nyelvjárása iránti érdeklődésből, a hazai ízek szeretetéből táplálkozott volna, csak sejthető. Még a Büki tájszótár (Vasi Szemle Szerkesztősége, Szombathely, 2004) személyes vallomásokot elvileg lehetővé tevő bevezetője sem tartalmaz semmi ilyenféle utalást,

* Elhangzott a Magyar Nyelvtudományi Társaság 2013. december 17-i ülésén.